

<b>Kaart</b>	Huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel misbruik
<b>Verantwoordelijke (leerteam)</b>	Vertrouwenspersoon
<b>Geëvalueerd</b>	4-2-2022

### Doel

De kwaliteitskaart huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel misbruik heeft als doel leerkrachten en ouders informeren welke stappen er worden ondernomen bij vermoeden van huiselijk geweld, kindermishandeling en/of seksueel misbruik.

### Aanpak

Als school ben je primair verantwoordelijk voor de veiligheid van kinderen op school. Zodra er een vermoeden is van misbruik, is het belangrijk om in actie te komen.

Elke school is verplicht om te werken met de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Als school hoeft je niet zelf te bepalen of er sprake is van misbruik, een school hoeft ook geen hulpverlening te bieden. Het onderzoek hiernaar gebeurt door instanties als Veilig Thuis en de zedenpolitie, waarna Veilig Thuis de hulpverlening op gang kan brengen en overdragen aan een passende hulpverlenende partij.

Wanneer er vermoedens zijn van huiselijk geweld, kindermishandeling en/of seksueel misbruik wordt de Meldcode toegepast. De meldcode bestaat uit 5 stappen:

- Stap 1: In kaart brengen van signalen.
- Stap 2: Overleggen met een collega (eventueel Veilig Thuis raadplegen van of een deskundige op het gebied van letselduiding).
- Stap 3: Gesprek met de betrokkene(n).
- Stap 4: Wegen van het huiselijk geweld of de kindermishandeling. Bij twijfel altijd Veilig Thuis raadplegen.
- Stap 5: Beslissen over melden en/of hulp organiseren

Sinds 1 januari 2019 wordt van professionals verwacht dat zij ernstige situaties van huiselijk geweld en kindermishandeling altijd melden bij Veilig Thuis.



#### Stap 1: Schrijf de signalen op

Bij vermoedens van huiselijk geweld, kindermishandeling en/of kindermisbruik brengt de leerkracht de signalen in kaart. Alleen de feiten worden opgeschreven. Er wordt een overzicht van

observaties gemaakt:

- Welke signalen zie je bij het kind (gedragmatig, lichamelijk, emotioneel)? Wat is het verschil met voorheen?
- Zie je patronen in signalen: (sinds) wanneer, hoe vaak, (periodiek toenemend of afnemend)?
- Zijn er bijzonderheden over het gezin/broertjes/zusjes/ leerprestaties?
- Wat is door het kind zelf naar voren gebracht?
- Zijn er omstandigheden die mogelijk wijzen op huiselijk geweld, kindermishandeling en/of seksueel misbruik?

### Stap 2: Overleggen met een collega

De leerkracht deelt de zorgen met de vertrouwenspersoon. Deelt zij de zorgen? Wat is de geschiedenis van het kind/het gezin binnen de school, zijn er eerdere vermoedens, signalen? Zijn er andere kinderen van het gezin bekend met overeenkomstige signalen? Zijn er andere verklaringen mogelijk voor de signalen? Ook kan Veilig Thuis of de zedenpolitie worden geraadpleegd voor het geven van advies; hier hoeft geen melding op te volgen en dit kan anoniem. Het doel is zoveel mogelijk duidelijkheid te krijgen over de situatie. Met elkaar wordt een strategie bepaald en de taken worden verdeeld. De vertrouwenspersoon coördineert de verdere stappen.

### Stap 3: Gesprek met ouders/verzorgers

De vertrouwenspersoon en leerkracht nodigen ouders/verzorgers uit voor een gesprek. Ouders/verzorgers worden in een zo vroeg mogelijk stadium betrokken bij de zorgen om het kind. Zij zijn immers primair verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het kind in een veilige omgeving. Tijdens dit gesprek worden de signalen (feiten en waarnemingen) besproken en ouders worden uitgenodigd hierop te reageren. Daarna kunnen vermoedens en interpretaties besproken worden. Soms is het niet verstandig om met ouders te praten, namelijk als de veiligheid van de leerling in het geding komt. In dat geval wordt er direct gemeld bij Veilig Thuis.

### Stap 4: afweging van de aard, ernst en het risico

Er is voldoende informatie over wat er aan de hand is en hoe ernstig de situatie is. Er worden 5 afwegingsvragen gesteld om te beslissen over de vervolgstappen

#### 1. Vermoeden wegen

Ik heb de stappen 1 t/m 3 van de Meldcode doorlopen en

A: op basis van deze doorlopen stappen is er geen actie nodig: dossier vastleggen en sluiten.

B: ik heb een sterk vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling. Het bevoegd gezag van mijn school is op de hoogte (in geval het vermoeden door schoolmedewerker wordt geconstateerd). Ga verder naar afweging 2.

#### 2. Veiligheid

Op basis van de stappen 1 t/m 4 van de Meldcode schatten wij als school (vertrouwenspersoon en directie) in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid:

A: NEE -> ga verder naar afweging 3.

B: JA of twijfel -> direct (telefonisch) (anoniem) melding doen bij Veilig Thuis. De afwegingen hierna worden met Veilig Thuis doorlopen.

#### 3. Hulp

Ben ik, of iemand anders in mijn school in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling afgewend worden?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis, die binnen 5 werkdagen een besluit neemt en terugkoppelt naar de melder.

B: JA -> ga verder met afweging 4.

4. Hulp

Aanvaarden de betrokkenen de hulp zoals in afweging 3 is georganiseerd en zijn zij bereid zich actief in te zetten?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis.

B: JA -> hulp in gang zetten, termijn afspreken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn. Zo concreet mogelijk maken en documenteren. Spreek af wie welke rol heeft en benoem casemanager. Spreek af welke taken alle betrokkenen en specifiek de casemanager heeft, zodat de verwachtingen voor iedereen helder zijn. Leg vast, voer uit en ga verder met afweging 5.

5. Resultaat

Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkenen?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis.

B: JA -> hulp afsluiten met vastgelegde afspraken over het monitoren van de veiligheid van alle betrokkenen.

Stap 5: Beslissen over melden en/of hulp organiseren

Er worden twee beslissingen genomen: het beslissen of een melding bij Veilig Thuis noodzakelijk is en, vervolgens het beslissen of het zelf bieden of organiseren van hulp mogelijk is. Het is van belang dat in stap 5 beide beslissingen en in de genoemde volgorde worden genomen. De vertrouwenspersoon vraagt zich op basis van signalen en het gesprek met ouders af of melden noodzakelijk is aan de hand van vijf afwegingsvragen. Vervolgens besluit deze of het bieden of organiseren van hulp tot de mogelijkheden van zowel de school als de betrokkenen (ouders/verzorgers) behoort. Als melden volgens het afwegingskader noodzakelijk is, moet de tweede beslissingsvraag over eventuele hulp in overleg met betrokkenen en Veilig Thuis beantwoord worden. Melden is niet verplicht en kan ook anoniem.

De wet Meldcode gaat altijd voor de AVG.

**Informatie voor ouders/verzorgers**

-

**Overig**

Vermoedens van kindermishandeling

Bij een vermoeden van kindermishandeling in uw omgeving, kunt u het volgende doen:

- Bel 112 als het kind in direct gevaar is.
- Sta open voor signalen van kindermishandeling. Als u het gevoel heeft dat er iets aan de hand is, klopt dat vaak ook. U bent waarschijnlijk niet de enige die iets ziet, maar misschien wel de eerste die wat doet.
- Praat met het kind zelf of met de ouders. Besef u dat kindermishandeling vaak het gevolg is van onmacht. U kunt al helpen door er te zijn voor het gezin. Of door het kind een luisterend oor te bieden.
- Vraag advies bij Veilig Thuis. U mag Veilig Thuis altijd (anoniem) bellen en uw zorgen delen als het gaat om vermoedens van kindermishandeling. Een medewerker van Veilig Thuis bespreekt de situatie met u en bepaalt in samenspraak met u wat de volgende stappen zijn. Als het nodig is kunt u vervolgens een melding doen van kindermishandeling.

Op [Ikvermoedhuiselijkgeweld.nl](http://Ikvermoedhuiselijkgeweld.nl) vindt u meer informatie over hoe u het beste kunt handelen bij het vermoeden van kindermishandeling.

#### Kindertelefoon

Kinderen die willen praten over problemen die ze thuis hebben, kunnen bellen of chatten met de Kindertelefoon. Het telefoonnummer is: 0800- 0432 (gratis). Op de [website van de Kindertelefoon](#) staat meer informatie.

#### Hulplijn Seksueel Misbruik

Kinderen en volwassenen die slachtoffer zijn van seksueel misbruik kunnen voor hulp en advies terecht bij de [Hulplijn Seksueel Misbruik](#). Ook getuigen van seksueel misbruik of mensen die een slachtoffer van seksueel misbruik in hun omgeving willen helpen, kunnen met hun vragen terecht bij de Hulplijn. Het telefoonnummer is 0900-999 90 01.

#### Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling

Bent u een beroepskracht in de:

- Gezondheidszorg;
- Maatschappelijke ondersteuning;
- Jeugdhulp;
- Onderwijs;
- Kinderopvang;
- Justitie?

Dan bent u verplicht om bij vermoedens van kindermishandeling te werken met een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

#### Risicogroepen

Risicogroepen voor seksuele grensoverschrijding zijn onder meer:

- Meisjes lopen over het algemeen meer risico dan jongens op seksueel grensoverschrijdend gedrag.
- Lesbische, homoseksuele, biseksuele of transgenderjongeren.
- Laagopgeleide jongeren.
- Jongeren met een beperking (fysiek of verstandelijk, ook een lichte verstandelijke beperking).
- Jongeren die in een instelling voor jeugdzorg verblijven.
- Jongeren met negatieve jeugdervaringen met zowel fysieke mishandeling, emotionele verwaarlozing als seksueel misbruik.

#### Risicofactoren

Naast de bovengenoemde risicogroepen zijn er ook individuele en relationele risicofactoren. Dit zijn onder meer gebrek aan kennis en vaardigheden bij kinderen en jongeren om seksueel gedrag te beoordelen, geen vertrouwensrelatie met de ouders hebben, en eerdere ervaringen hebben met seksueel grensoverschrijdend gedrag in het verleden, de zogenoemde revictimisatie. Ook jongeren met een laag zelfbeeld, ADHD, of een autismespectrumstoornis waardoor ze onvoldoende kunnen invoelen wat een ander beleeft, lopen meer risico.

Maatschappelijke gegevenheden en ontwikkelingen die risico's met zich meebrengen zijn onder meer het hebben van traditionele rolpatronen over mannen en vrouwen, genderstereotypen, een dubbele moraal en een veranderende realiteit: seksualiteit komt meer voor in massamedia (Römkens, 2017), en de 'biologische rijping' start vroeger bij kinderen/jongeren dan in het verleden het geval was (Storms & Doornink, 2016). Ook het toegenomen experimenteelgedrag en alcohol- en drugsgebruik bij jongeren vallen hieronder.

